

Dekanica Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na temelju članka 21. stavka 3. točke 14. i članka 112. stavka 4. Statuta Fakulteta (procisceni tekst), a u vezi članka 19. stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine, br. 71/14., 118/14., i 154/14.), na prijedlog Fakultetskog kolegija utvrđenog na sjednici od 04.07.2017. godine, donijela je

**PRAVILNIK O ZAŠTITI NA RADU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU**

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- 1) Ovim Pravilnikom o zaštiti na radu (u dalnjem tekstu: Pravilnik), sukladno djelatnosti, organizaciji rada i primjenjenoj tehnologiji u obavljanju radnih procesa, u prostorima Prirodoslovno-matematičkog fakulteta i fakultetskih odsjeka (u dalnjem tekstu: Fakultet i odsjek), utvrđuje se organizacija provedbe zaštite na radu, te prava, obveze i odgovornosti poslodavca, ovlaštenika i radnika Fakulteta.
- 2) Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku, a koji imaju rodni značaj, bez obzira na to koriste li se u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod.

Članak 2.

- 1) Radi unapređivanja sigurnosti i zaštite zdravlja na radu ovim Pravilnikom propisuju se opća načela sprječavanja rizika na radu i zaštite zdravlja, pravila za uklanjanje čimbenika rizika i postupci osposobljavanja radnika, te postupci obavešćivanja i savjetovanja radnika i njihovih predstavnika s poslodavcem i njegovim ovlaštenicima.
- 2) Otklanjanje opasnosti za život i zdravlje radnika i drugih osoba koje se po bilo kojoj osnovi rada nalaze u prostorijama i prostorima Fakulteta, ostvaruje se provedbom mjera i primjenom osnovnih, posebnih i priznatih pravila zaštite na radu, zaštite od požara, zaštite radnog okoliša, postupcima gašenja požara, te evakuacijom, spašavanjem i pružanjem prve i medicinske pomoći.

Članak 3.

Pravo na zaštitu na radu osigurava se svim radnicima, studentima, kao i drugim osobama koje nisu u radnom odnosu na Fakultetu ali koje se zbog ugovorenih obveza kreću, borave ili rade u prostorima Fakulteta i odsjeka.

II. OBVEZE POSLODAVCA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU

Članak 4.

- 1) Poslodavac je obvezan organizirati i provoditi zaštitu na radu, vodeći pri tome računa o prevenciji rizika te obaveštavanju, osposobljavanju, organizaciji i sredstvima. Funkciju poslodavca, u skladu s propisima o radu, u ime Fakulteta obavlja dekan.
- 2) Poslodavac je obvezan provoditi prevenciju u svim radnim postupcima, u organizaciji rada i upravljanju radnim postupcima, pri čemu mora osigurati radnicima najveću moguću razinu zaštite na radu.
- 3) U svrhu unapredavanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika poslodavac je obvezan poboljšavati razinu zaštite na radu i usklađivati radne postupke s promjenama i napretkom u području tehnike, zdravstvene zaštite, ergonomije i drugih znanstvenih i stručnih područja, te ih je obvezan organizirati tako da smanji izloženost radnika opasnostima, štetnostima i naporima.
- 4) Troškove provođenja zaštite na radu snosi poslodavac, odnosno njezino provođenje ne smije teretiti radnika.
- 5) Poslodavac je obvezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, jednoličnost rada, statodinamičke i psihofiziološke napore, rad s nametnutim ritmom, rad po učinku u određenom vremenu

(normirani rad), noćni rad, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.

- 6) Poslodavac je obvezan utvrditi i obavljati poslove zaštite na radu u skladu s procjenom rizika, stanjem zaštite na radu i brojem radnika. Poslodavac je obvezan na temelju procjene rizika primjenjivati pravila zaštite na radu, provoditi preventivne mjere, organizirati i provoditi radne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.

a. Ovlaštenici

Članak 5.

- 1) Poslodavac organizira i provodi zaštitu na radu na Fakultetu i odsjecima, te u drugim ustrojstvenim jedinicama, putem ovlaštenika i stručnjaka zaštite na radu. Ovlaštenici poslodavca za zaštitu na radu (u daljem tekstu: ovlaštenici) su pročelnici odsjeka, predstojnici zavoda, te rukovoditelji Seizmološke službe i Botaničkog vrta.
- 2) Poslodavac, odnosno njegovi ovlaštenici moraju biti osposobljeni i moraju se stručno usavršavati iz područja zaštite na radu, u skladu s procjenom rizika.

Članak 6.

Ovlaštenici iz prethodnog članka ovog Pravilnika, u ime poslodavca, imaju sljedeća ovlaštenja:

- radniku koji nije osposobljen za rad na siguran način ne smiju dopustiti rad bez nadzora osposobljenog radnika,
- radniku za kojeg nije na propisani način utvrđeno da ispunjava tražene uvjete, ne smiju dopustiti obavljanje poslova s posebnim uvjetima rada, odnosno radniku koji više ne ispunjava tražene uvjete moraju zabraniti da nastavi obavljati poslove s posebnim uvjetima rada,
- isključiti iz uporabe radnu opremu koja nije ispravna, odnosno sigurna, kao i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika,
- u suradnji sa stručnjakom za zaštitu na radu osiguravaju evidentiranje svake nezgode i ozljede na radu,
- nadziru da radnici rade u skladu s pravilima zaštite na radu, uputama poslodavca, odnosno proizvođača radne opreme, osobne zaštitne opreme, opasnih kemikalija i bioloških štetnosti te da koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu, odnosno da zabrane rad onim radnicima koji ga obavljaju suprotno navedenom,
- osiguravaju da se u vrijeme rada ne piju alkoholna pića te da se ne uzimaju druga sredstva ovisnosti, odnosno da zabrani rad radnicima koji su na radu pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i da ih udalji s mesta rada.

Članak 7.

Poslodavac je dužan, na prijedlog ovlaštenika, osigurati potreban broj radnika osposobljenih za evakuaciju i spašavanje, za pružanje prve pomoći te im staviti na raspolaganje svu potrebnu opremu.

b. Stručnjak zaštite na radu

Članak 8.

- 1) U ime poslodavca, stručne, savjetodavne, administrativno-tehničke i druge poslove zaštite na radu, sukladno općem aktu o ustroju radnih mjeseta, obavlja Ustrojstvena jedinica za zaštitu na radu i zaštitu od požara u okviru Službe Dekanata (dalje: stručnjak zaštite na radu).
- 2) Ustrojstvena jedinica za zaštitu na radu i zaštitu od požara u okviru Službe Dekanata može aktivno sudjelovati i u postupku osposobljavanja radnika za rad na siguran način, na temelju posebne odluke poslodavca.

Članak 9.

Obveze stručnjaka zaštite na radu su:

- stručna pomoć i suradnja s poslodavcem, ovlaštenicima i radnicima u provedbi i unapređivanju mjera zaštite na radu,

- unutarnji nadzor nad primjenom i unapredavanjem pravila zaštite na radu; obavljanje poslodavca i ovlaštenika o utvrđenim nedostacima i nepravilnostima,
- sudjelovanje u izradi općih akata iz područja zaštite na radu i zaštite od požara,
- sudjelovanje u utvrđivanju poslova s posebnim uvjetima rada i u izradi procjene rizika za potrebe Fakulteta, odsjeka i ostalih ustrojstvenih jedinica,
- sudjelovanje u izradi pravila, uputa za rad na siguran način i ostalih akata vezanih uz provođenje zaštite na radu, te za ispravno rukovanje strojevima i uređajima s povećanim opasnostima,
- organizacija provedbe programa za osposobljavanje za rad na siguran način, te sudjelovanje u osposobljavanju za rad na siguran način i provjeri osposobljenosti,
- praćenje i analiza podataka u vezi s ozljedama na radu i profesionalnim bolestima; obradivanje prijava o ozljedama na radu i profesionalnim bolestima i njihova dostava nadležnom državnom tijelu na propisanim obrascima, te vođenje evidencije o ozljedama i profesionalnim oboljenjima; podnošenje godišnjeg izvješća o ozljedama i profesionalnim bolestima inspekcijske rade,
- sudjelovanje u obavljanju neposrednog nadzora kod izgradnje, rekonstrukcija i održavanja objekata poradi primjene pravila i mjera zaštite na radu,
- stručna suradnja pri nabavi osobnih zaštitnih sredstava i zaštitne opreme, kao i ostalih sredstava rada,
- briga da su na mjestima rada, na sredstvima rada i pripadajućim instalacijama trajno postavljeni znakovi sigurnosti i znakovi općih obavijesti u skladu s odgovarajućim propisima,
- briga da strojevi i uređaji s povećanim opasnostima budu ispitani u zakonskim rokovima,
- organiziranje liječničkih pregleda radnika u skladu s propisima i potrebama poslodavca,
- sudjelovanje u nadziranju radnika u pridržavanju propisa o zaštiti na radu, te u korištenju osobnih zaštitnih sredstava,
- sudjelovanje u provođenju vježbi evakuacije, te u organizaciji i osposobljavanju za evakuaciju i spašavanje,
- obavljanje o opasnostima i štetnostima po sigurnost i zdravlje, te mjerama koje su poduzete i koje će poduzeti radi unapredavanja sigurnosti i zaštite zdravlja radnika,
- čuvanje tehničke dokumentacije iz koje je vidljiva primjena osnovnih pravila zaštite na radu, uputa o načinu korištenja strojeva i uređaja s povećanim opasnostima dok se ti isti strojevi i uređaji koriste, isprave o obavljenim ispitivanjima sredstava rada i dokaze o ispravnosti instalacija,
- vođenje evidencije o radnicima osposobljenim za rad na siguran način, radnicima raspoređenim na poslove s posebnim uvjetima rada, ozljedama na radu i slučajevima profesionalnih bolesti, te druge evidencije iz područja zaštite na radu.

c. Odbor za zaštitu na radu

Članak 10.

- 1) Odbor čine poslodavac, ovlaštenici, stručnjak zaštite na radu, specijalist medicine rada izabran u skladu s posebnim propisom, te povjerenik radnika za zaštitu na radu ili njihov koordinator. O imenovanju članova Odbora poslodavac donosi pisanu odluku.
- 2) Predsjednik Odbora je poslodavac. U slučaju spriječenosti u predsjedanju Odborom poslodavca zamjenjuje jedan od ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika.

Članak 11.

- 1) Sa svrhom stalnog unapređivanja zaštite na radu, Odbor planira i nadzire:
 - primjenu pravila zaštite na radu,
 - organizaciju obavljanja poslova zaštite na radu,
 - obavljanje i osposobljavanje u vezi sa zaštitom na radu,
 - prevenciju rizika na radu i u vezi s radom te njezine učinke na zdravlje i sigurnost radnika.
- 2) Odbor se sastaje najmanje jedanput u tri mjeseca i o svojem radu vodi zapisnik.
- 3) Iznimno, u slučaju smrtne, teške ozljede na mjestu rada, utvrđenog slučaja profesionalne bolesti ili nalaza nadležnog inspektora kojim je utvrđen nedostatak u provedbi zaštite na radu, poslodavac je obvezan sazvati

sjednicu Odbora zaštite na radu u roku od dva radna dana od nastanka ozljede. O sjednici Odbora poslodavac obavještava nadležnog inspektora, koji može prisustvovati sjednici.

d. Povjerenik radnika za zaštitu na radu

Članak 12.

- 1) Kod poslodavca radnici između sebe mogu birati povjerenika radnika za zaštitu na radu koji je obvezan štititi interes radnika na području zaštite na radu te pratiti primjenu pravila, mjera, postupaka i aktivnosti zaštite na radu.
- 2) Povjerenik ima prava i obveze u skladu sa zakonom.

e. Postupak u slučaju ozljede na radu

Članak 13.

- 1) O svakoj nezgodi na radu koja je izazvala težu ozljedu ili smrt radnika, studenta ili druge osobe na koju se ovaj Pravilnik odnosi, nastaloj u prostoriji ili prostoru Fakulteta potrebno je odmah telefonom, telefaksom ili putem e-mail-a obavijestiti inspekciiju rada. Inspekciiju rada obavještava stručnjak zaštite na radu na temelju obavijesti poslodavca i/ili ovlaštenika.
- 2) O ozljedi je potrebno obavijestiti i povjerenika radnika za zaštitu na radu.
- 3) Obavijest se dostavlja na propisanom obrascu koji se nalazi u prilogu i sastavni je dio ovog Pravilnika.

f. Pružanje prve i medicinske pomoći

Članak 14.

- 1) Fakultet je obvezan osigurati radnicima usluge specijaliste medicine rada kako bi se osigurao zdravstveni nadzor primjeren opasnostima, štetnostima i naporima tijekom rada u svrhu očuvanja zdravlja radnika.
- 2) Poslodavac je obvezan organizirati i osigurati pružanje prve pomoći radnicima i drugim osobama do pružanja hitne medicinske pomoći ili do prijema u zdravstvenu ustanovu te je obvezan omogućiti postupanje javne službe hitne medicinske pomoći.
- 3) Poslodavac je obvezan osigurati sredstva i opremu za pružanje prve pomoći, koji uvijek moraju biti dostupni, označeni i zaštićeni od neovlaštenog korištenja. Popis opreme, sadržaj ormarića sa sanitetskim materijalom za pružanje prve pomoći nalazi se u prilogu i sastavni je dio ovog Pravilnika.

III. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN, PRAVA I OBVEZE RADNIKA

Članak 15.

- 1) Poslodavac je obvezan, na temelju procjene rizika, ospособiti radnika za rad na siguran način, i to: prije početka rada, kod promjena u radnom procesu, kod uvođenja nove radne opreme ili njezine promjene, kod uvođenja nove tehnologije, kod upućivanja radnika na novi posao, odnosno na novo mjesto rada te kod utvrđenog oštećenja zdravlja uzrokovanih opasnostima, štetnostima ili naporima na mjestu rada. Osposobljavanje može provoditi osoba koja ima ovlaštenja za obavljanje navedenog osposobljavanja.
- 2) Osposobljavanje se provodi na način da se radnika obavijesti o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na njegovu sigurnost i zdravљe (o organizaciji rada, rizicima i načinu izvođenja radnih postupaka i sl.), da radniku objasni i da ga se ospособi za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada u skladu s rizicima i opasnostima kojima je izložen na radu i u vezi s radom.
- 3) Osposobljavanje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka poslodavac je obvezan provesti u slučaju promjene, odnosno pojave novih rizika, neovisno o tome je li s tim u vezi već izmijenio ili dopunio procjenu rizika.
- 4) Osposobljavanje organizira stručnjak zaštite na radu u dogовору s poslodavcem i/ili ovlaštenicima iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, na temelju podataka dostavljenih iz Ustrojstvene jedinice za kadrovske poslove pri Službi Dekanata o zapošljavanju radnika i o ostalim podacima prema potrebama stručnjaka zaštite na radu.
- 5) Radniku koji nije ospособljen za rad na siguran način poslodavac je obvezan osigurati rad pod neposrednim nadzorom radnika ospособljenog za rad na siguran način, ali ne dulje od 60 dana.

Članak 16.

- 1) Osposobljavanje radnika provodi se prema programu osposobljavanja koji se izrađuje na temelju procjene rizika i mora obuhvatiti sve opasnosti, štetnosti i napore utvrđene procjenom rizika. Program osposobljavanja sadrži i

popis pisanih uputa, obrazovnog materijala i sl. za rad na siguran način za sve poslove koje radnik obavlja, upute proizvođača opreme, opasnih radnih tvari (kemikalija, bioloških agensa i dr.) koje radnik koristi tijekom rada (sigurnosno tehničke listove – STL).

- 2) Program osposobljavanja sastoji se od teoretskog osposobljavanja, koje se provodi za sve radnike ovisno o poslovima koje obavljuju, te praktičnog osposobljavanja na mjestu rada. Za poslove malog rizika provodi se samo teoretsko osposobljavanje.
- 3) O provedenom osposobljavanju radnika sastavlja se zapisnik (obrazac ZOS) koji se u preslici čuva kod stručnjaka zaštite na radu, a izvornik u personalnom dosjedu radnika u Ustrojstvenoj jedinici za kadrovske poslove pri službi Dekanata.
- 4) Osposobljavanje radnika provodi se tijekom radnog vremena, a o trošku Fakulteta.

Članak 17.

- 1) Radnik je obvezan osposobljavati se za rad na siguran način kada ga na osposobljavanje uputi poslodavac.
- 2) Radnik je obvezan i odgovoran obavljati poslove dužnom pažnjom te pri tome voditi računa o svojoj sigurnosti i zaštiti zdravlja, kao i sigurnosti i zaštiti zdravlja ostalih radnika, koje mogu ugroziti njegovi postupci ili propusti na radu.
- 3) Radnik je obvezan surađivati s poslodavcem, njegovim ovlaštenikom, stručnjakom zaštite na radu, povjerenikom radnika za zaštitu na radu i specijalistom medicine rada u rješavanju svih pitanja zaštite na radu, osobito dok se ne osigura da radni okoliš i uvjeti rada ne predstavljaju rizik za sigurnost i zdravlje te dok se u cijelosti ne postigne zaštita na radu u skladu sa zahtjevima tijela nadležnih za nadzor provedbe zaštite na radu.
- 4) Radnik mora odmah izvijestiti poslodavca, njegovog ovlaštenika, stručnjaka za zaštitu na radu ili povjerenika za zaštitu na radu o svakoj činjenici za koju smatra da predstavlja neposredni rizik za sigurnost i zdravlje, kao i o svakom drugom nedostatku u sustavu zaštite na radu.
- 5) Radnik ima pravo odbiti raditi i napustiti mjesto rada ako mu izravno prijeti rizik za život i zdravlje, sve dok poslodavac ne poduzme korektivne mjere te zbog takvog postupanja ne smije trpjeti štetne posljedice.
- 6) Za vrijeme dok ne radi zbog izbjegavanja izloženosti izravnom i ozbiljnom riziku za život i zdravlje, radnik ima pravo na plaću i druga prava iz radnog odnosa u skladu s općim propisom o radu.

IV. OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE

Članak 18.

- 1) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, obavješćivati i savjetovati se s radnicima, odnosno njihovim predstavnicima o pitanjima zaštite na radu u skladu sa zakonom i općim propisima o radu.
- 2) Poslodavac je obvezan obavijestiti radnike, povjerenika radnika za zaštitu na radu, stručnjaka zaštite na radu, i druge osobe o svim rizicima i promjenama koje bi mogle utjecati na sigurnost i zdravlje radnika, a osobito:
 - rizicima vezanim za mjesto rada i narav ili vrstu poslova, o mogućem oštećenju zdravlja te o zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u svakom radnom postupku,
 - mjerama pružanja prve pomoći, zaštite od požara, zaštite i spašavanja radnika te o radnicima koji ih provode.
- 3) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, pisanim uputama osigurati provedbu radnog postupka u skladu s pravilima zaštite na radu te je obvezan dati radnicima upute, odnosno obvezan je istaknuti na mjestima rada pisane upute o radnom okolišu, sredstvima rada, opasnim kemikalijama, biološkim štetnostima, opasnostima na radu, izvorima fizikalnih štetnosti i drugim rizicima na radu i u vezi s radom, u skladu s procjenom rizika.
- 4) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, osigurati da pristup mjestima rada na kojima se obavljaju poslovi s posebnim uvjetima rada imaju samo radnici koji su dobili pisane upute za rad na siguran način i osobnu zaštitnu opremu čija obvezna uporaba proizlazi iz procjene rizika.

Članak 19.

Prije početka izvođenja nastave, tijekom uvodnih predavanja, dekan je dužan putem prodekanata za nastavu i/ili pročelnika odsjeka obavijestiti studente o eventualnim opasnostima, štetnostima i naporima kojima mogu biti izloženi prilikom studiranja na pojedinom studiju, a poglavito o opasnostima, štetnostima i naporima prilikom praktičnog izvođenja nastave u laboratorijima, te tijekom terenske nastave. O opasnostima, štetnostima i naporima studenti se obavješćuju na temelju pisanih uputa.

V. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA

Članak 20.

- 1) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, osigurati da su mjesta rada koja se koriste u svakom trenutku sigurna, održavana, prilagođena za rad i u ispravnom stanju, u skladu s pravilima zaštite na radu.
- 2) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, osigurati da sredstva rada i osobna zaštitna oprema u uporabi budu u svakom trenutku sigurni, održavani, prilagođeni za rad i u ispravnom stanju te da se koriste u skladu s pravilima zaštite na radu, tehničkim propisima i uputama proizvođača tako da u vrijeme rada ne ugrožavaju radnike.
- 3) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, isključiti iz uporabe sredstva rada i osobnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promjene zbog kojih postoje rizici za sigurnost i zdravlje radnika.
- 4) Kad organizacijskim mjerama, odnosno osnovnim pravilima zaštite na radu nije moguće otkloniti ili u dovoljnoj mjeri ograničiti rizike za sigurnost i zdravlje radnika, poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, osigurati odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu i osigurati da je radnici koriste na propisani način pri obavljanju poslova.
- 5) Poslodavac je obvezan, u skladu sa Zakonom, njegovim provedbenim propisima, pravilima zaštite na radu, posebnim propisima, odnosno uputama proizvođača, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, obavljati preglede, odnosno ispitivanja sredstava rada koja se koriste, radi utvrđivanja jesu li na njima primijenjena pravila zaštite na radu i jesu li zbog nastalih promjena tijekom njihove uporabe ugroženi sigurnost i zdravlje radnika.

Članak 21.

- 1) Pod osobnom zaštitnom opremom podrazumijevaju se sredstva i oprema koju radnici koriste tijekom rada radi zaštite zdravlja i dijelova tijela od ozljeda i oboljenja koja mogu biti rezultat opasnih utjecaja sredstava rada ili radnog okoliša, a čiji se štetni utjecaji ne mogu otkloniti na druge načine.
- 2) Osobna zaštitna oprema je propisana procjenom rizika. U slučaju specifičnih poslova koji se mogu raditi u sklopu nekog projekta koji zahtijevaju i specifičnu osobnu zaštitnu opremu potrebno je istu osigurati.
- 3) O nabavi osobne zaštitne opreme i provedbe njenog održavanja skrbe ovlaštenici. Ako je osobna zaštitna oprema neispravna, mora se isključiti iz upotrebe.

Članak 22.

- 1) Osobna zaštitna oprema mora ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - mora biti izrađena i oblikovana u skladu s propisima i normama,
 - mora biti namjenski izrađena za zaštitu pred očekivanim rizicima i ne smije uzrokovati veće rizike za sigurnost radnika i studenata,
 - mora odgovarati stvarnim uvjetima na mjestu rada,
 - mora odgovarati specifičnim ergonomskim potrebama i zdravstvenom stanju radnika,
 - mora biti tako izrađena da ju korisnik može pravilno prilagoditi na jednostavan način.
- 2) Kada radnik mora a zbog više rizika kojima je izložen, koristiti različita zaštitna sredstva i opremu, ovlaštenik mora osigurati takva sredstva koja su međusobno prilagođiva, a da pri tome još uvijek djelotvorno štite radnika od rizika kojima je izložen na radu.

Članak 23.

Radnik ne smije:

- koristiti osobnu zaštitnu opremu protivno njihovoj namjeni i dužan ju je čuvati, održavati i koristiti sukladno pravilima zaštite na radu,
- popravljati ili obavljati bilo kakve izmjene ili preinake na osobnoj zaštitnoj opremi ili zaštitnoj napravi, osim u slučajevima kada je za to osposobljen i ovlašten,
- odnositi osobnu zaštitnu opremu izvan radnog okoliša i prostora, izuzev zbog potrebe čišćenja i održavanja.

VI. PROCJENA RIZIKA

Članak 24.

- 1) Poslodavac je obvezan, uzimajući u obzir poslove i njihovu prirodu, procjenjivati rizike za život i zdravlje radnika i osoba na radu, osobito u odnosu na sredstva rada, radni okoliš, tehnologiju, fizikalne štetnosti, kemikalije, odnosno biološke agense koje koristi, uređenje mjesta rada, organizaciju procesa rada, psihičko radno opterećenje i druge rizike koji su prisutni, radi sprječavanja ili smanjenja rizika.
- 2) Poslodavac i ovlaštenici iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika obvezni su, na temelju procjene rizika, primjenjivati pravila zaštite na radu, provoditi preventivne mјere, organizirati i provoditi radne postupke, odnosno metode te poduzimati druge aktivnosti za sprječavanje i smanjenje izloženosti radnika utvrđenim rizicima, kako bi otklonio ili sveo na najmanju moguću mjeru vjerojatnost nastanka ozljede na radu, oboljenja od profesionalne bolesti ili bolesti u vezi s radom te kako bi na svim stupnjevima organizacije rada i upravljanja osigurao bolju razinu zaštite na radu.
- 3) Procjena rizika izrađuje se za sve poslove koje obavljaju radnici i osobe na radu. Procjena rizika mora odgovarati postojećim opasnostima, štetnostima odnosno naporima. Fakultet je obvezan imati procjenu rizika izrađenu u pisanim ili elektroničkom obliku, koja mora biti dostupna radniku na mjestu rada.
- 4) Pri izradi procjene rizika obvezno sudjeluju radnici, povjerenici, ovlaštenici i stručnjak zaštite na radu, a po potrebi se uključuju i vanjski stručnjaci iz pojedinih područja.
- 5) Fakultet izrađuje procjenu rizika prema ustrojstvenim jedinicama, na način i u skladu s posebnom odlukom dekana Fakulteta.

VII. NADZORNI UREĐAJI KAO SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU

Članak 25.

- 1) U prostorima Fakulteta i fakultetskih odsjeka dopušteno je korištenje nadzornih uređaja radi kontrole ulazaka i izlazaka, te radi smanjenja izloženosti radnika, studenata i drugih osoba riziku od razbojstva, provala, nasilja, krađa i sličnih događaja na radu ili u vezi s radom.
- 2) Zabranjeno je postavljanje nadzornih uređaja u prostorijama za osobnu higijenu i presvlačenje radnika.
- 3) Fakultet ne smije koristiti snimljene materijale u svrhe koje nisu propisane ovim člankom, ne smije ih emitirati u javnosti niti pred osobama koje nemaju ovlasti na nadzor opće sigurnosti i zaštite na radu te je obvezan osigurati da snimljeni materijali ne budu dostupni neovlaštenim osobama.
- 4) Odredbe ovoga članka o zabrani snimanja i zabrani korištenja snimljenih materijala obvezuju Fakultet i u odnosu na djecu i maloljetnike, neovisno nalaze li se na mjestima rada u svojstvu maloljetnih radnika ili osoba na radu.
- 5) Fakultet je obvezan omogućiti tijelu nadležnom za inspekcijski nadzor pregled video, odnosno audio zapisa.

VIII. RADNI OKOLIŠ

Članak 26.

- 1) Poslodavac je obvezan procijeniti rizike i osigurati zaštitu zdravlja i sigurnost radnika izloženih fizikalnim, kemijskim i biološkim štetnim djelovanjima na radu, u skladu sa zakonom, njegovim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima o zaštiti od fizikalnih, kemijskih i bioloških štetnosti.
- 2) Poslodavac je obvezan ispitivati radni okoliš na mjestu rada kada:
 - kada radni postupak utječe na temperaturu, vlažnost i brzinu strujanja zraka,
 - kada je pri radu potrebno osigurati odgovarajuću razinu osvijetljenosti,
 - kada u radnom postupku nastaje buka ili vibracije,
 - kada u radnom postupku nastaju plinovi, pare, prašine ili aerosoli,
 - kada se pri radu koriste, proizvode ili prerađuju opasne kemikalije,
 - kada pri radu postoji izloženost opasnim zračenjima,
 - kada su na radu prisutni rizici od eksplozivne atmosfere ili od bioloških štetnosti (agensa).
- 3) Ispitivanja iz prethodnog stavka ovog članka poslodavac je obvezan obaviti na način i u rokovima utvrđenim provedbenim propisima i pravilima zaštite na radu te posebnim propisima. O ispitanim radnom okolišu sastavlja se zapisnik.

IX. OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNIH KEMIKALIJA NA RADU

Članak 27.

- 1) Opasne kemikalije koriste se samo ako se ne može iste radne rezultate postići primjenom bezopasnih kemikalija. Ako nije moguća zamjena opasnih kemikalija bezopasnim ili manje opasnim, odnosno manje štetnim kemikalijama, ovlaštenik je obvezan utvrditi da li se primjenom drugog radnog postupka može smanjiti opasnost ili štetnost od njihove primjene.
- 2) Obveza je poslodavca da koncentracija opasnih kemikalija, koje djeluju u obliku plinova, para, prašina i aerosola, na mjestima rada i u njihovom okruženju bude što niža i ispod granične vrijednosti izloženosti.
- 3) Prilikom nabave kemikalija ugovoren dobavljač mora osigurati Sigurnosno-tehnički list (STL) za svaku nabavljenu kemikaliju, koji mora biti na hrvatskom jeziku i usuglašen s registrom Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping.
- 4) Sve opasne kemikalije koje se koriste moraju biti popisane i imati pripadajuće STL-ove. Za popis i ažurnost popisa kemikalija odgovoran je ovlaštenik ustrojstvene jedinice u kojoj se kemikalije koriste. Ovlaštenik provodi mjere da sigurnosno-tehnički listovi budu dostupni svim radnicima i studentima koji rade s kemikalijama. Ovlaštenik obavještava stručnjaka zaštite na radu o opasnim kemikalijama ili drugim opasnim tvarima koje se koriste u radu.
- 5) Uporaba opasnih kemikalija mora se obavljati u prostorijama koje u pogledu lokacije, načina izgradnje, kvalitete zidova i podova, osvjetljenosti, prozračivanja, temperature i vlažnosti odgovaraju sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima.
- 6) Ako se koriste opasne kemikalije, pravila zaštite na radu potrebno je primjenjivati sljedećim redoslijedom:
 - obavljati poslove s kemikalijama u digestorima ili drugim prikladnim prostorima;
 - odvoditi s mjesta nastanka, odnosno izvan radnog okoliša opasne plinove, pare, prašine i aerosole čije se oslobođanje ne može spriječiti, na način da pri odvođenju ne onečišćuje ljudski okoliš,
 - provoditi posebne mjere da radnici pri obavljanju poslova s opasnim kemikalijama koriste propisana osobna zaštitna sredstva.
- 7) U pojedinim slučajevima kada ne postoji tehnička mogućnost odvođenja opasnih plinova, para, prašina i aerosola s njihova mjesta nastanka, nužno je ograničiti na najmanju moguću mjeru:
 - količinu opasne kemikalije,
 - broj izloženih radnika djelovanju opasne kemikalije,
 - vrijeme izlaganja radnika utjecaju opasne kemikalije
 - vršiti česta mjerenja koncentracija tih kemikalija u radnom prostoru i poduzimati posebne zaštitne mjere da su koncentracije ispod graničnih vrijednosti i da nisu štetne za zdravlje.

Članak 28.

Pri skladištenju opasnih kemikalija mora se osigurati primjena pravila zaštite na radu u skladu sa svojstvima tih kemikalija. Prazna ambalaža u kojoj se nalazila opasna kemikalija mora se skladištiti u zasebnim prostorima, posebno označenim, a odlaganje ambalaže i njeno trajno uskladištenje povjerava se ovlaštenim tvrtkama za zbrinjavanje otpada, o čemu brinu ovlaštenici.

X. OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM BIOLOŠKIH AGENSA NA RADU

Članak 29.

- 1) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, provoditi zaštitu na radu radnika koji su izloženi ili bi mogli biti izloženi biološkim štetnostima.
- 2) Zaštitu iz stavka 1. ovoga članka poslodavac provodi na temelju procjene rizika kojom je utvrđena priroda, stupanj i trajanje izloženosti radnika.
- 3) Poslodavac je obvezan, putem ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, pravila zaštite na radu primjenjivati sljedećim redoslijedom:
 - ako narav posla, odnosno aktivnost to dopušta, mora izbjegavati uporabu biološke štetnosti, odnosno nadomjestiti je agensom koji nije štetan,
 - ako ne može izbjegći uporabu biološke štetnosti ili je ne može nadomjestiti agensom koji nije štetan, u obvezi je osigurati uporabu agensa koji je manje štetan za zdravlje i sigurnost radnika.
- 4) Kada primjena pravila iz stavaka 2. ovoga članka nije tehnički moguća, Fakultet je obvezan smanjiti:

- broj izloženih radnika, odnosno radnika koji bi mogli biti izloženi
 - vrijeme izloženosti radnika.
- 5) Ako se pravilima iz stavka 3. i 4.ovoga članka ne može postići zadovoljavajuća zaštita zdravlja radnika, poslodavac je u obvezi, putem ovlaštenika, osigurati da radnici koriste propisanu osobnu zaštitnu opremu te da poduzimaju propisane higijenske mjere.
- 6) Poslodavac je također u obvezi, putem ovlaštenika, provoditi mjere da radnici budu obaviješteni o rizicima kojima su izloženi pri radu s biološkim štetnostima i da su osposobljeni za rad na siguran način.
- 7) Na mjestima rada moraju se istaknuti pisane obavijesti i upute za postupanje u slučaju ozbiljne opasnosti, odnosno štetnosti uzrokovane uporabom bioloških štetnosti na radu.

XI. ŠTETNA ZRAČENJA

Članak 30.

- 1) U okviru znanstveno-istraživačkog rada radnici Fakulteta izloženi su mogućem utjecaju štetnih zračenja.
- 2) Popis radnika koji rade s ionizirajućim zračenjem (područje izloženosti - rad s otvorenim ili zatvorenim radioaktivnim izvorima), kao i rendgenskim uređajima za ispitivanje građe tvari, poslodavac i/ili ovlaštenik, putem stručnjaka zaštite na radu obavezno dostavljaju Državnom zavodu za radiološku i nuklearnu sigurnost.
- 3) O radnicima iz prethodnog stavka ovog članka stručnjak zaštite na radu vodi posebnu evidenciju.
- 4) Za rad na radnim mjestima s ionizirajućim zračenjem (područje izloženosti - rad s otvorenim ili zatvorenim radioaktivnim izvorima), kao i rendgenskim uređajima za ispitivanje građe tvari, poslodavac je u obvezi donijeti pisane upute.

XII. STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM

Članak 31.

- 1) Poslodavac i/ili ovlaštenici iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, obvezni su provoditi prevenciju stresa na radu ili u vezi s radom koji je uzrokovan osobito čimbenicima kao što su sadržaj rada, organizacija rada, radno okruženje, loša komunikacija i međuljudski odnosi, kako bi sveo na najmanju mjeru potrebu radnika da svladava poteškoće zbog dugotrajnije izloženosti intenzivnom pritisku te otklonio mogućnost da se umanji radna učinkovitost radnika i pogorša njegovo zdravstveno stanje.
- 2) Ako postoje naznake stresa na radu ili u vezi s radom, poslodavac je obvezan, zajedno s ovlaštenicima, posebnu pozornost usmjeriti na:
 - organizaciju rada i radnih postupaka (radno vrijeme, stupanj samostalnosti, podudarnost između vještine radnika i potreba posla, radno opterećenje i dr.),
 - radne uvjete i okolinu (izloženost radnika nasilnom ponašanju, buci, vrućini, hladnoći, opasnim kemikalijama, biološkim agensima i dr.),
 - komunikaciju (neizvjesnost o tome što se očekuje od posla, izgledi za očuvanjem posla ili nadolazeće promjene i sl.),
 - subjektivne čimbenike (emocionalni i društveni pritisci, osjećaj nemoći, osjećaj da nema dovoljno podrške i sl.).
- 3) Radnici imaju obvezu postupati u skladu s uputama poslodavca za sprječavanje, uklanjanje ili smanjivanje stresa na radu ili u vezi s radom. Radnici i njihovi povjerenici imaju obvezu surađivati s ovlaštenicima i stručnjakom zaštite na radu radi sprječavanja, uklanjanja ili smanjivanja stresa na radu ili u vezi s radom.

XIII. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOLA I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI

Članak 32.

Zabranjeno je pušenje u svim prostorijama i prostorima Fakulteta, fakultetskih odsjeka i drugih ustrojstvenih jedinica, kao i u funkcionalnim dijelovima prostora u kojima se obavlja djelatnost Fakulteta i odsjeka.

Fakultet kao obrazovna ustanova u obvezi je pri svim svojim aktivnostima redovitog obrazovanja, promicati spoznaju o štetnosti po zdravlje pušenja duhana, duhanskih i srodnih proizvoda, a poslodavac i ovlaštenici dužni su provoditi zabranu pušenja u Fakultetskim prostorijama i prostorima.

Članak 33.

- 1) Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.
- 2) Poslodavac i/ili ovlaštenici obvezni su provoditi zabranu zlouporabe alkoholnih pića i sredstava ovisnosti na mjestu rada prikladnim mjerama, a osobito:
 - obavješćivati radnike o štetnosti sredstava ovisnosti i njihovom utjecaju na radnu sposobnost,
 - suradivati sa stručnjakom zaštite na radu, specijalistom medicine rada i povjerenikom radnika za zaštitu na radu pri provođenju mjera sprječavanja zlouporabe sredstava ovisnosti,
 - sprječavati konzumaciju alkoholnih pića i drugih sredstava ovisnosti tijekom rada i provoditi zabranu njihovog unošenja u radne prostorije i prostore,
 - provoditi programe prevencije ovisnosti na mjestu rada, u skladu s utvrđenim potrebama,
 - pisano utvrditi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (provodenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata, postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri) i učinkovito provoditi utvrđeni postupak.

Članak 34.

- 1) Provjera je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavlja se alkometrom ili drugim prikladnim uredajem, postupkom ili sredstvom. Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.
- 2) Poslodavac i/ili ovlaštenici obvezni su udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti sve dok je pod njihovim utjecajem. O udaljenju radnika s mjesta rada obavezno se sastavlja službena zabilješka.
- 3) Ako radnik odbija napustiti mjesto rada, radnika će, po pozivu poslodavca i/ili ovlaštenika udaljiti nadležna redarstvena služba.

Članak 35.

- 1) Poslodavac i/ili ovlaštenik ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju.
- 2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac, na prijedlog ovlaštenika iz članka 5. stavka 1. ovog Pravilnika, može zatražiti ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti toga radnika za obavljanje povjerenih mu poslova.
- 3) Ocjenu zdravstvene i psihofizičke sposobnosti iz stavka 2. ovoga članka daje specijalist medicine rada.

XIV. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE

Članak 36.

- 1) Poslodavac je obvezan poduzeti mjere zaštite od požara i spašavanja radnika, izraditi plan evakuacije i spašavanja, odrediti radnike koji će provoditi mjere te osigurati pozivanje i omogućiti postupanje javnih službi nadležnih za zaštitu od požara i spašavanje, u skladu s posebnim propisima.
- 2) Poslodavac je obvezan osposobiti radnike da u slučaju nastanka neposrednih i značajnih rizika za život i zdravlje, kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi, a o tome ne mogu obavijestiti odgovornu osobu, mogu samostalno poduzeti mjere i provesti postupke u skladu sa svojim znanjem i raspoloživim tehničkim sredstvima, kako bi rizike otklonili ili smanjili.
- 3) Osposobljavanje radnika iz prethodnog stavka ovoga članka obuhvaća upoznavanje radnika s planom evakuacije i spašavanja za slučaj izvanrednog događaja i provođenje praktične vježbe evakuacije i spašavanja najmanje jednom u dvije godine.

XV. POSEBNA ZAŠTITA NA RADU

Članak 37.

- 1) Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu trudnih radnica, radnica koje su nedavno rodile i radnica koje doje, radi zaštite od rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje materinstva i oporavak od trudnoće i poroda.
- 2) Radi zaštite od rizika kojima ne smiju biti izložene, poslodavac je obvezan radnicama iz stavka 1. ovoga članka:
 - prilagoditi uvjete i organizaciju radnog vremena, radi uklanjanja rizika za sigurnost i zdravlje
 - osigurati mogućnost obavljanja drugih odgovarajućih poslova, odnosno rad na drugom mjestu rada, ako prilagodbe nisu tehnički izvedive, odnosno opravdane na poslovima ili mjestu rada koje su obavljale, odnosno na kojima su radile prije trudnoće ili poroda.
- 3) Prilagodba uvjeta, organizacija radnog vremena te promjena mjesta rada ne smije imati za posljedicu smanjenje plaće radnicama iz stavka 1. ovoga članka.
- 4) Ako nije moguće osigurati posebnu zaštitu na radu, radnice iz stavka 1. ovoga članka ostvaruju pravo na dopust uz naknadu plaće u skladu s posebnim propisom.

Članak 38.

- 1) Poslodavac je obvezan provoditi posebnu zaštitu na radu za radnike kod kojih je utvrđeno oboljenje od profesionalne bolesti, kojima je nadležno tijelo za vještačenje prema posebnom propisu utvrdilo smanjenu i preostalu radnu sposobnost ili su izloženi neposrednom riziku od smanjenja radne sposobnosti, radi sprječavanja daljnog oštećenja zdravlja i umanjenja preostale radne sposobnosti.
- 2) Pravo na posebnu zaštitu na radu ostvaruje i radnik za kojega je specijalist medicine rada utvrdio da je trajno nesposoran raditi na poslovima s posebnim uvjetima rada, kada je štetnost ili napor na mjestu rada uzrok oštećenju zdravlja.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o zaštiti na radu na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, Klasa: 003-05/05-01/2, Urbroj: 3804-201-05-25 od 25.11.2005.

Članak 40.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči i na internetskoj stranici PMF-a.

KLASA: 003-05/17-01/2

URBROJ: 251-58-10201-17-4

Zagreb, 06.07.2017.

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči i na internetskoj stranici Fakulteta dana 06.07.2017. godine i stupa na snagu dana 14.07.2017.

SADRŽAJ

I. OPĆE ODREDBE	1
II. OBVEZE POSLODAVCA U PROVOĐENJU ZAŠTITE NA RADU	1
a. Ovlaštenici	2
b. Stručnjak zaštite na radu	2
c. Odbor za zaštitu na radu	3
d. Povjerenik radnika za zaštitu na radu	4
e. Postupak u slučaju ozljede na radu.....	4
f. Pružanje prve i medicinske pomoći.....	4
III. OSPOSOBLJAVANJE RADNIKA ZA RAD NA SIGURAN NAČIN, PRAVA I OBVEZE RADNIKA	4
IV. OBAVJEŠĆIVANJE I SAVJETOVANJE.....	5
V. SREDSTVA RADA, OSOBNA ZAŠTITNA OPREMA I MJESTA RADA.....	6
VI. PROCJENA RIZIKA	7
VII. NADZORNI UREĐAJI KAO SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU	7
VIII. RADNI OKOLIŠ.....	7
IX. OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM OPASNHIH KEMIKALIJA NA RADU.....	8
X. OBVEZE POSLODAVCA U VEZI S UPORABOM BIOLOŠKIH AGENSA NA RADU	8
XI. ŠTETNA ZRAČENJA	9
XII. STRES NA RADU ILI U VEZI S RADOM	9
XIII. ZAŠTITA NEPUŠAČA, ZABRANA PIJENJA ALKOHOЛА I UZIMANJA DRUGIH SREDSTAVA OVISNOSTI	9
XIV. ZAŠTITA OD POŽARA I EKSPLOZIJE, NEPOSREDNOG I ZNAČAJNOG RIZIKA, EVAKUACIJA I SPAŠAVANJE	10
XV. POSEBNA ZAŠTITA NA RADU	11
XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	11